

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL SOCIALINIO DARBO STUDIJŲ KRYPTIES APRAŠO PATVIRTINIMO**

2015 m. liepos 23 d. Nr. V-820

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 48 straipsnio 3 dalimi:

1. T v i r t i n u Socialinio darbo studijų krypties aprašą (pridedama).
2. N u s t a t a u, kad aukštosios mokyklos savo vykdomas studijų programas turi suderinti su šio įsakymo 1 punktu patvirtintu Socialinio darbo studijų krypties aprašu iki 2016 m. birželio 1 d.
3. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. balandžio 9 d. įsakymą Nr. ISAK-980 „Dėl Socialinio darbo studijų krypties reglamento patvirtinimo“.

Švietimo ir mokslo ministrė

Audronė Pitrėnienė

SOCIALINIO DARBO STUDIJŲ KRYPTIES APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinio darbo studijų krypties aprašo (toliau – Aprašas) reikalavimai taikomi pirmosios ir antrosios pakopų studijų programoms.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimą Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. lapkričio 21 d. įsakymą Nr. V-2212 „Dėl Studijų pakopų aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. balandžio 9 d. įsakymą Nr. V-501 „Dėl Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. birželio 3 d. įsakymą Nr. V-826 „Dėl Magistrantūros studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. gruodžio 15 d. įsakymą Nr. V-2463 „Dėl Studijų krypties arba krypčių grupės aprašo rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacijas 2006/962/EB „Dėl Bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimų“.

3. Aprašo tikslai:

- 3.1. padėti rengti, atnaujinti ir vertinti studijų programas;
- 3.2. apibrėžti socialinio darbo profesiją, formuoti jos identitetą, stiprinti mokslinį pagrindą, gerinti socialinio darbo profesijos įvaizdį visuomenėje;
- 3.3. informuoti studentus ir darbdavius apie įgyjamas žinias ir gebėjimus;
- 3.4. suteikti gaires studijų programas vertinantiems ekspertams ir jas akredituojančioms institucijoms.

4. Socialinio darbo studijų kryptis priklauso socialinių mokslų studijų sričiai. Socialinio darbo studijų kryptis apėmia tokias šakas:

- 4.1. Sveikata ir gerovė;
- 4.2. Vaiko ir šeimos gerovė;
- 4.3. Darbas su jaunimu;
- 4.4. Socialinis darbas bendruomenėje;
- 4.5. Probacinis darbas.

5. Baigus studijas, įgyjami kvalifikaciniai laipsniai:

- 5.1. socialinio darbo profesinio bakalauro kvalifikacinis laipsnis, baigus kolegines studijas, patvirtinamas kolegijos išduodamu profesinio bakalauro diplomu;
- 5.2. socialinio darbo bakalauro kvalifikacinis laipsnis, baigus universitetines pirmosios pakopos studijas, patvirtinamas universiteto išduodamu bakalauro diplomu;
- 5.3. socialinio darbo magistro kvalifikacinis laipsnis, baigus universitetines antrosios pakopos studijas, patvirtinamas universiteto išduodamu magistro diplomu.

6. Socialinio darbo studijų krypties studijose nenumatytas socialinio darbo gretutinės krypties (šakos) kvalifikacinio laipsnio suteikimas studijuojant dviejų krypčių (pagrindinės ir gretutinės) studijų programose.

7. Socialinio darbo studijų krypties studijos gali būti organizuojamos nuolatine ir ištęstine forma.

8. Organizuojant studijas skirtingomis formomis, to paties kvalifikacinio laipsnio studijų programų sandara, apimtis (studijų kreditai, kontaktinio darbo valandos, mokymo ir mokymosi būdai ir kita), studijų turinys ir rezultatai turi nesiskirti.

9. Kontaktinio darbo apimtį nustato aukštoji mokykla, vadovaudamasi šiuo aprašu ir studijų formų aprašu. Rekomenduojama, kad kontaktinio darbo apimtis sudarytų:

9.1. ne mažiau kaip 25 procentus pirmosios pakopos studijų programos apimties, o tiesiogiai dalyvaujant dėstytojams ir studentams (ne nuotolinis kontaktinis darbas), – ne mažiau kaip 15 procentų;

9.2. ne mažiau kaip 15 procentų antrosios pakopos studijų programos apimties, o tiesiogiai dalyvaujant dėstytojams ir studentams (nenuotolinis kontaktinis darbas), – ne mažiau kaip 10 procentų;

9.3. studijuojant nuotoliniu būdu, nuotolinės studijos gali sudaryti ne daugiau kaip trečdalį studijų dalykų, tai atitinka trečdalį studijų programos kreditų; darbo grupėje tiesioginės tarpusavio sąveikos, refleksijos reikalaujantys gebėjimai negali būti ugdomi nuotoliniu būdu.

10. Į socialinio darbo pirmosios pakopos studijų programas konkurso būdu priimami ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą turintys asmenys, atsižvelgiant į mokymosi rezultatus, stojamuosius egzaminus ar kitus aukštosios mokyklos nustatytus kriterijus. Konkursinių mokomųjų dalykų pagal studijų kryptis sąrašą ir konkursinio balo sudarymo principus, mažiausią stojamąjį balą ir kitus kriterijus, įvertinus studentų atstovybei, nustato aukštosios mokyklos ir skelbia ne vėliau kaip prieš 2 metus iki atitinkamų mokslo metų pradžios.

11. Rekomenduojama, kad į antrosios pakopos studijas priimami asmenys:

11.1. būtų baigę socialinio darbo krypties pirmosios pakopos universitetines studijas ir atitinkantys universiteto nustatytus reikalavimus;

11.2. būtų baigę psichologijos, slaugos, socialinės pedagogikos, socialinės politikos, sociologijos pirmosios pakopos universitetines studijas ir papildomasias studijas. Papildomųjų socialinio darbo krypties studijų dalykų sąrašą ir studijų turinį nustato universitetas;

11.3. būtų baigę socialinio darbo krypties kolegines studijas ir papildomasias studijas. Papildomųjų studijų dalykų sąrašą ir studijų turinį nustato aukštoji mokykla.

12. Socialinio darbo studijų krypties studijų tikslas yra parengti socialinius darbuotojus, gebančius inicijuoti socialinius pokyčius visuomenėje, įgalinti žmones ir didinti jų ir visuomenės institucijų socialinę atsakomybę, tokiu būdu padėti visuomenei siekti užsibrėžtų tikslų, tokių kaip: pilietinis dalyvavimas, gerovės kūrimas ir žmogaus teisių užtikrinimas.

13. Baigę socialinio darbo studijų krypties studijas, absolventai gebės:

13.1. profesinę veiklą grįsti socialinio teisingumo, žmogaus teisių užtikrinimo, vertės ir orumo principais;

13.2. laikantis profesinės etikos ir vertybių teikti socialinio darbo paslaugas, jas organizuoti ir administruoti, dalyvauti, formuojant ir įgyvendinant valstybės socialinę politiką;

13.3. kūrybiškai bei kritiškai taikyti socialinio darbo ir kitų socialinių mokslų teorijas, socialinio darbo metodus ir naujoves, siekdami žmonių įgalinimo ir teigiamų pokyčių asmens, grupių, bendruomenės, visuomenės socialiniame gyvenime;

13.4. vykdyti socialinės gerovės tyrimus, kurti naujas socialinio darbo profesijos žinias bei metodus, pagrįsti socialinių paslaugų plėtrą socialinės politikos kontekste;

13.5. suvokti ir tinkamai atstovauti socialinio darbo profesijai, plėtoti socialinę gerovę ir stiprinti darnią žmogaus ir aplinkos raidą;

13.6. stiprinti savo profesinę kompetenciją, siekti asmeninio ir profesinio augimo, mokytis visą gyvenimą.

14. Aprašas nurodo bendras gaires studijų krypties programų studijų rezultatams ir atkreipia dėmesį į Lietuvoje svarbiausius socialinio darbo studijų aspektus.

15. Socialinis darbas yra tarptautiniu mastu pripažinta profesija, turinti tarptautiniu lygiu priimtą apibrėžimą, kuriuo vadovaujamosi šiame apraše, todėl socialinio darbo studijų programų rengėjams tikslinga vadovautis ir 2004 m. Tarptautinės socialinių darbuotojų federacijos (IFSW), ir Tarptautinės socialinio darbo mokyklų asociacijos (IASSW) dokumentais, pavyzdžiui, „Pasauliniai

socialinio darbo išsilavinimo ir profesijos standartai“ („Global Standards for the Education and Training of the Social Work Profession“ (2005) ir kita.

16. Suteikiami profesinio bakalauro ir bakalauro kvalifikaciniai laipsniai atitinka šeštąjį, magistro kvalifikacinis laipsnis – septintąjį Lietuvos kvalifikacijų sandaros ir Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos lygį.

II SKYRIUS

STUDIJŲ KRYPTIES SAMPRATA IR APRĖPTIS

17. Socialinio darbo profesija skatina socialinę kaitą, žmonių įgalinimą, stiprinant jų gerovę, teikia galimybių ir pagalbą, gerinant žmonių gyvenimo kokybę. Socialiniu darbu, kuris remiasi žinių ir unikalia principų bei vertybių sistema, siekiama žmogaus ir jo aplinkos sąveikos darnos.

18. Socialinis darbas aprėpia platų tarpdalykinių teorinių ir praktinių žinių spektrą, todėl, apibrėžiant studijų turinį, turėtų būti vadovaujamosi išsamia informacija, gauta, remiantis kitų disciplinų patirtimi, užsienio gerosios praktikos pavyzdžiais, tariantis su socialiniais dalininkais ir panašiai. Studijų programos profilio savitumą formuoja istoriniai, politiniai, ekonominiai, socialiniai, kultūriniai, demografiniai ir kiti veiksniai. Naujos žinios, technologijos ir idėjos, kurios gali turėti įtakos šiuolaikinei ir ateities socialinio darbo mokslo ir praktikos plėtrai, taip pat turi būti programos turinio modeliavimo strategijos dalis.

19. Atsižvelgiant į pasaulinius socialinio darbo išsilavinimo ir profesijos standartus, pirmosios ir antrosios pakopų socialinio darbo studijų programose turėtų atsispindėti tokie turinio elementai:

19.1. socialinio darbo profesijos teorinė sritis, apimanti socialinio darbo, socialinės gerovės ir kitas socialines teorijas, socialinių problemų ir žmonių situacijų analizės įvairovę, kritinį mąstymą, įgalinimo strategijas ir kita;

19.2. socialinio darbo profesijos metodų sritis, apimanti socialinio darbo procesą ir jo sudedamąsias dalis;

19.3. socialinio darbo tyrimų metodologijos išmanymas, taikymas ir kita;

19.4. socialinio darbo profesionalo sritis, apimanti kritiškai analizuojančio ir praktinę veiklą reflektuojančio praktiko parengimą;

19.5. socialinio darbo profesijos paradigma, apimanti etikos, socialinio teisingumo ir žmogaus teisių užtikrinimo principus;

19.6. socialinio darbo intervencija, nukreipta į plėtrą, įgalinimą, prevenciją, apsaugą ir kita.

20. Socialinio darbo studijų programų absolventai gali eiti įvairias pareigas socialinės apsaugos, švietimo, sveikatos, teisėtvarkos ir kitose srityse, viešajame, nevyriausybiname ar privačiame sektoriuose. Socialinis darbas vykdomas asmens, organizacijos ir bendruomenės, visuomenės lygiu.

21. Nacionaliniai ir tarptautiniai socialinio darbo profesijos tyrimai yra svarbūs, formuluojant studijų programos rezultatus. Socialinio darbo profesionalų rengimas yra susijęs su darbo rinkos poreikiais, kita vertus, svarbu, jog studijų programos ne tik atitiktų šiandieninės darbo rinkos poreikius, bet ir suponuotų socialinio darbo profesijos tolesnę plėtrą.

22. Socialinio darbo studijų programų turinys turi būti orientuotas į vietas, nacionalinius ir tarptautinius socialinės srities poreikius bei prioritetus, apibrėžtus Lietuvos ir Europos Sąjungos strateginiuose dokumentuose.

III SKYRIUS

BENDRIEJI IR SPECIALIEJI STUDIJŲ REZULTATAI

23. Studijos turi sudaryti sąlygas integruoti žinias, vertybes ir gebėjimus. Studijuodamas socialinį darbą, studentas plėtoja asmeninius, socialinius, mokslinių tyrimų bei specialiuosius gebėjimus, kurių reikės, norint padėti asmeniui, grupei ar bendruomenei, administruojant ir valdant

socialines paslaugas, siekiant daryti įtaką socialinei politikai, taip pat norint nuolat tobulinti savo profesiją.

24. Studijų krypties rezultatai nurodo, ką reikia pasiekti studijuojant, tačiau jų formulavimo būdas nesiejamas su konkrečiais studijuojamais dalykais, paliekama galimybė studijų programų įvairovei aukštosiose mokyklose kurtis. Ši įvairovė būtina, siekiant tenkinti kintančio socialinio darbo profesinio lauko poreikius, atliepti ne tik nacionalines, bet ir tarptautines profesijos plėtros aktualijas, sudaryti galimybes pažangioms studijų programų inovacijoms atsirasti ir prielaidoms socialinio darbo mokslo plėtrai. Krypties studijų rezultatai konkrečiose studijų programose transformuojami į programos studijų rezultatus, kurie formuoja studijų turinį ir procesą.

25. Specialieji studijų rezultatai išskirti, atsižvelgiant į Pasaulinius socialinio darbuotojo profesijos ugdymo ir rengimo standartus, kurie akcentuoja, kad socialinio darbo studijų programose turi vyrauti kritinis supratimas, kaip socialinė ir struktūrinė nelygybė, diskriminacija, socialinis, politinis ir ekonominis neteisingumas daro įtaką žmogaus dalyvavimui visuomenėje. Ypač daug dėmesio skiriama psichologinių, socialinių, struktūrinių ir kultūrinių veiksnių sąveikai, formuojant žmogaus raidą ir elgesį, plėtojant socialinės gerovės politiką ir socialinio darbo praktiką. Būtina atkreipti dėmesį į tai, kad, nors socialinio darbo praktika atliekama vietoje, kasdienis socialinis darbas (praktika, teorija ir tyrimai) šiandienos visuomenėje yra neišvengiamai visuotinis ir tarptautinis.

26. Tiek pirmosios, tiek antrosios studijų pakopų socialinio darbo studijų krypties programose rengiamų specialistų profesinė veikla grindžiama žinių, gebėjimų ir vertybių visuma, tačiau profesinio bakalauro, bakalauro ir magistro studijų metu parengtų socialinio darbo specialistų profiliai skirtingi:

26.1. pirmosios pakopos koleginės studijos rengia socialinio darbo specialistus praktiniam socialiniam darbui įvairiose socialines paslaugas teikiančiose įstaigose ir bendruomenėse;

26.2. pirmosios pakopos universitetinės studijos rengia socialinio darbo specialistus, kurie dirbs platesniame socialinio darbo praktikos lauke, sieks teigiamų asmens, grupės, bendruomenės socialinių pokyčių, vykdys funkcijas, reikalaujančias gilesnių (universalių) socialinio darbo žinių ir universalios teorinio pasirengimo;

26.3. antrosios pakopos universitetinėse studijose rengiamų socialinio darbo specialistų profesinė veikla grindžiama naujausių ekspertinių žinių, socialinio darbo metodų kūrimu ir taikymu praktikoje, socialinės politikos supratimu, socialinės pagalbos veiklų koordinavimu ir vadovavimu arba pasirengimu akademiniam darbui, siekiant teigiamų socialinių pokyčių.

27. Asmuo, baigęs pirmosios studijų pakopos kolegines socialinio darbo studijų krypties studijas turi atitikti šiuos reikalavimus:

27.1. Žinios, jų taikymas:

27.1.1. turi naujausių žinių apie socialinio darbo teoriją ir metodus, socialinio darbo profesijos raidą šalyje, teorijas apie žmogaus elgesį socialinėje aplinkoje, socialines problemas ir jų raišką, etikos principus, mokslinių tyrimų metodologijos pagrindus, žmogaus teises ir socialinį teisingumą, nacionalinę socialinę apsaugą, socialinio darbo organizavimą, tarpprofesinį bendradarbiavimą, geba šias žinias taikyti socialinio darbo praktikoje ir tyrimuose;

27.1.2. žino socialinių, humanitarinių ir kitų mokslų teorijų pagrindus, geba juos taikyti socialinio darbo praktikoje.

27.2. Gebėjimai vykdyti tyrimus:

27.2.1. geba atlikti į praktiką orientuotus empirinius tyrimus;

27.2.2. geba tyrimo rezultatus taikyti, sprendamas konkrečias socialines problemas, plėtodamas profesinę veiklą, diegdamas socialinio darbo inovacijas.

27.3. Socialiniai gebėjimai:

27.3.1. geba veiksmingai bendrauti ir bendradarbiauti, kurdamas visavertį bendravimo ryšį su klientu, grupe, bendruomene, kolegomis, ir dirbti komandoje, prisiimdamas socialinę atsakomybę;

27.3.2. geba sklandžiai ir įtaigiai reikšti savo mintis žodžiu ir raštu, efektyviai komunikuoti profesinėje aplinkoje lietuvių ir užsienio kalba;

27.3.3. geba diskutuoti aktualiais profesiniais klausimais, siekdamas plėtoti ir stiprinti socialinio darbo profesiją.

27.4. Asmeniniai gebėjimai:

27.4.1. geba kritiškai vertinti ir reflektuoti savo profesinę veiklą, suvokdamas mokymosi visą gyvenimą svarbą;

27.4.2. geba, pasinaudodamas profesinėmis žiniomis, savarankiškai priimti sprendimus, kai reikia veikti apibrėžtoje situacijoje;

27.4.3. geba rinkti ir sisteminti informaciją, naudotis informacinėmis technologijomis, tinkamai elgtis su konfidencialia informacija;

27.4.4. geba kurti socialinio darbo profesijos įvaizdį, rūpinasi profesijos statusu.

27.5. Specialieji gebėjimai:

27.5.1. geba atpažinti ir įvertinti asmens, grupės, bendruomenės (toliau – klientas) poreikius ir stiprybes, planuoti, vykdyti ir vertinti socialinės pagalbos procesą ir jo rezultatus, taikydamas įvairius socialinio darbo metodus, kurdamas abipusio pasitikėjimo su klientu santykius, atstovaudamas klientų teisėms ir interesams, pasitelkdamas vidinius ir aplinkos išteklius, motyvuodamas ir įgalindamas klientą savigalbai;

27.5.2. geba rengti ir įgyvendinti pagalbos klientui planus, projektus, vertinti socialinių paslaugų kokybę;

27.5.3. geba bendradarbiauti su įvairių institucijų atstovais, teikdamas socialinio darbo paslaugas ir siekdamas įgalinti asmenis, šeimas, bendruomenes, tokiu būdu prisidedamas prie socialinės gerovės;

27.5.4. geba analizuoti ir paaiškinti socialinės politikos įtaką žmogaus teisių įtvirtinimui, socialinės atskirties mažinimui;

27.5.5. geba vadovautis praktinėje veikloje socialinio teisingumo principais, žmogaus teisėmis, socialinio darbo vertybėmis ir etika.

28. Asmuo, baigęs pirmosios studijų pakopos universitetines socialinio darbo studijų krypties studijas turi atitikti šiuos reikalavimus:

28.1. Žinios, jų taikymas:

28.1.1. geba kritiškai, sistemiškai analizuoti ir socialinio darbo praktikoje, moksliniuose tyrimuose taikyti naujausias žinias apie: socialinio darbo teoriją ir metodus, socialinio darbo profesijos raidą tarptautiniu kontekstu, žmogaus elgesį ir jo kaitą, socialines problemas ir jų raišką daugiakultūroje aplinkoje, etikos principus, įvairias mokslinių tyrimų metodologijas, žmogaus teises ir socialinę teisingumą, nacionalinę bei tarptautinę socialinę politiką, socialinio darbo vadybą, tarpprofesinį bendradarbiavimą, visuomenės socialinę raidą ir gerovę;

28.1.2. žino socialinių, humanitarinių ir kitų. mokslų teorijas, geba jas taikyti socialinio darbo praktikoje, moksliniuose tyrimuose.

28.2. Gebėjimai vykdyti tyrimus:

28.2.1. geba savarankiškai atlikti mokslinį tyrimą, interpretuodamas jo rezultatus socialinio darbo ir socialinės politikos kontekste;

28.2.2. geba tyrimo rezultatus taikyti, modeliudamas socialinių problemų sprendimą, tobulindamas profesinę veiklą, diegdamas inovatyvias socialines paslaugas.

28.3. Socialiniai gebėjimai:

28.3.1. geba veiksmingai bendrauti ir bendradarbiauti su klientais, kolegomis, politikais, žiniasklaida, mokslininkais, keisdamasis informacija, kuri reikalinga efektyviam socialinio darbo procesui, kokybiškai tarpasmeninei sąveikai profesinėje veikloje, moka dirbti tarpdalykinėje komandoje, organizuoti komandos darbą, prisiimdamas socialinę atsakomybę;

28.3.2. geba sklandžiai ir įtaigiai reikšti savo mintis žodžiu ir raštu lietuvių ir bent viena užsienio kalba, efektyviai komunikuoti profesinėje aplinkoje ir bendruomenėje;

28.3.3. geba savo praktinėje veikloje kurti naujas idėjas, prisitaikyti prie naujų situacijų;

28.3.4. geba diskutuoti aktualiais profesiniais klausimais profesinėje ir tarpdisciplininėje aplinkoje, prisiimdamas atsakomybę už socialinio darbo profesijos plėtojimą ir stiprinimą, vartodamas profesinius terminus lietuvių ir užsienio kalbomis.

28.4. Asmeniniai gebėjimai:

28.4.1. geba kritiškai vertinti savo ir kolegų profesinę praktiką, sistemiškai reflektuoti savo, kaip profesionalo, augimą, suvokdamas mokymosi visą gyvenimą svarbą;

28.4.2. geba savarankiškai priimti sprendimus sudėtingoje situacijoje, pasitiki savo jėgomis, nuolat tobulina mokymosi įgūdžius;

28.4.3. geba rasti ir naudotis nacionaliniais ir tarptautiniais informacijos šaltiniais, informacinėmis technologijomis, elgtis tinkamai su konfidencialia informacija;

28.4.4. geba kurti socialinio darbo profesijos įvaizdį, rūpinasi profesijos statusu.

28.5. Specialieji gebėjimai:

28.5.1. geba atpažinti ir sistemiškai įvertinti kliento poreikius ir stiprybes, planuoti, vykdyti ir vertinti socialinės pagalbos procesą ir jo rezultatus, taikydamas įvairius socialinio darbo metodus ir pagalbos strategijas, kurdamas abipusio pasitikėjimo su klientu santykius, atstovaudamas klientų teisėms ir interesams, sutelkdamas vidinius bei aplinkos išteklius, motyvuodamas ir įgalindamas klientą savigalbai ir pokyčiams;

28.5.2. geba rengti ir prisidėti, įgyvendinant socialinių paslaugų planus, programas, projektus, vertinti teikiamų socialinių paslaugų kokybę ir socialinio darbo veiksmingumą;

28.5.3. geba koordinuoti veiklas ir bendradarbiauti su įvairių institucijų ir interesų grupių atstovais, organizuodamas socialinę pagalbą ir įgalindamas klientus siekti socialinės gerovės;

28.5.4. geba sistemiškai ir kritiškai analizuoti socialinės politikos modelius tarptautiniu lyginamuoju kontekstu, paaiškinti socialinės apsaugos politikos įtaką socialinės atskirties mažinimui ir žmogaus teisių įtvirtinimui, teikti pasiūlymus socialinei politikai tobulinti;

28.5.5. geba vadovautis praktinėje veikloje socialinio teisingumo, socialinės atsakomybės principais, žmogaus teisėmis, socialinio darbo vertybėmis ir etika.

29. Asmuo, baigęs antrosios pakopos universitetines socialinio darbo studijų krypties studijas turi atitikti šiuos reikalavimus:

29.1. Žinios, jų taikymas:

29.1.1. geba kritiškai, sistemiškai analizuoti ir socialinio darbo praktikoje ir moksliniuose tyrimuose taikyti naujausias žinias apie: socialinio darbo teoriją ir metodus, socialinio darbo profesijos raidą globaliu kontekstu, žmogaus elgesį ir jo kaitą, socialines problemas ir jų raišką daugiakultūroje aplinkoje, etikos principus, įvairias mokslinių tyrimų metodologijas palyginamuoju aspektu, žmogaus teises ir socialinį teisingumą, socialinę politiką globaliu kontekstu, socialinių institucijų, pokyčių ir įvairovės vadybą, tarpprofesinę ir tarpžinybinę bendradarbiavimą, visuomenės socialinę raidą ir gerovę, darnios raidos principus;

29.1.2. geba kurti naujas socialinio darbo žinias;

29.1.3. geba socialinių, humanitarinių ir kitų mokslų teorijas taikyti socialinio darbo praktikoje, moksliniuose tyrimuose, įtvirtindamas ir plėtodamas savo profesiją.

29.2. Gebėjimai vykdyti tyrimus:

29.2.1. geba inicijuoti, organizuoti, savarankiškai atlikti mokslinius tyrimus, interpretuoti rezultatus tarpdalykiniu požiūriu, atsižvelgdamas į nacionalinę ir tarptautinę perspektyvą;

29.2.2. geba taikyti tyrimo rezultatus modeliuodamas socialinių problemų sprendimą, tobulindamas profesinę veiklą, diegdamas inovatyvias socialines paslaugas, darydamas įtaką socialinės politikos tobulinimui;

29.2.3. geba savo praktinėje veikloje kurti inovacijas, veikti neapibrėžtose ir kompleksinėse situacijose.

29.3. Socialiniai gebėjimai:

29.3.1. geba veiksmingai bendrauti ir bendradarbiauti su klientais, kolegomis, politikais, žiniasklaida, mokslininkais, moka dirbti tarpdisciplininėje komandoje, organizuoti komandos darbą ir kurti komandos darbo atmosferą, prisiimdamas socialinę atsakomybę, demonstruoti lyderystės gebėjimus tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu kontekstu;

29.3.2. geba sklandžiai ir įtaigiai reikšti savo mintis žodžiu ir raštu lietuvių ir užsienio kalbomis, dalyvauti diskusijose, kai viešojoje erdvėje atstovauja savo veiklai, organizacijai ir profesijai;

29.3.3. geba diskutuoti aktualiais socialinio darbo praktikos ir teorijos klausimais profesinėje ir tarpdisciplininėje aplinkoje, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis, kaip argumentus pasitelkdamas mokslinę ir praktinę patirtį.

29.4. Asmeniniai gebėjimai:

29.4.1. geba kritiškai vertinti savo ir kolegų profesinę praktiką, visuomenės socialinius procesus, sistemiškai reflektuoti savo, kaip profesionalo, augimą, priimti atsakomybę už savo ir kitų profesinį tobulėjimą;

29.4.2. geba savarankiškai priimti sprendimus sudėtingose ir neapibrėžtose situacijose;

29.4.3. geba kritiškai įvertinti ir atrinkti naudojimuisi tinkamiausius nacionalinius ir tarptautinius informacijos šaltinius, užtikrinti informacijos konfidencialumą;

29.4.4. geba kurti socialinio darbo profesijos įvaizdį, rūpinasi profesijos statusu ir svarba visuomenėje;

29.4.5. geba rūpintis savo asmenybės pažinimu bei tobulėjimu, profesiniu meistriškumu, formuodamas asmeninį veiklos stilių.

29.5. Specialieji gebėjimai:

29.5.1. geba sistemiškai įvertinti kliento poreikius, stiprybes, organizuoti, koordinuoti ir vertinti socialinės pagalbos procesą ir jo rezultatus, taikyti specializuotus socialinio darbo metodus ir terapiją, socialinės pagalbos strategijas, diegti naujoves, vadovaudamasis tarpdalykiniu požiūriu, tarptautine patirtimi, mokslinių tyrimų rezultatais;

29.5.2. geba savarankiškai organizuoti socialinių paslaugų veiklos planų ir projektų rengimą, vadovauti jų įgyvendinimui, vertinti socialinės pagalbos kokybę ir efektyvumą, inicijuoti naujoves, pritraukdamas tiek nacionalinius, tiek tarptautinius žmogiškuosius ir finansinius išteklius;

29.5.3. geba koordinuoti veiklas, bendradarbiauti šalies ir tarptautiniu mastu, kurti tarpžinybinio, tarpinstitucinio bendradarbiavimo modelius, organizuodamas socialinę pagalbą, pagrįsdamas jos efektyvumą ir svarbą asmeniui, šeimai, bendruomenei ir socialinei gerovei;

29.5.4. geba visuotiniu kontekstu paaikškinti socialinės politikos modelių ir viešosios politikos sąsajas, sprendžiant socialines problemas, kritiškai vertinti socialinės politikos įtaką žmogaus teisių įtvirtinimui, socialinės atskirties mažinimui ir darniai visuomenės raidai, inicijuoti socialinės politikos pokyčius;

29.5.5. geba, vadovaudamasis žmogaus teisėmis, socialinio darbo vertybėmis ir etika, užtikrinti socialinio teisingumo ir socialinės atsakomybės principų įgyvendinimą organizacijoje, bendruomenėje.

IV SKYRIUS

DĖSTYMAS, STUDIJAVIMAS, VERTINIMAS

30. Dėstymas turi būti paremtas studijuojamos mokslo srities (atitinkamos krypties) naujausių pasiekimų turiniu. Dėstymas turi užtikrinti studentams galimybę tobulinti refleksyviuosius gebėjimus, pagrįstus bendradarbiavimo perspektyva, skatinti nuolatos permąstyti savo vertybines nuostatas, atpažinti įtampas, kylančias studijų ir praktinės veiklos procese, išmokti jas valdyti.

31. Studijavimas turi padėti studentams įgyti socialinio darbo profesinę motyvaciją, susiformuoti profesinį identitetą, sudaryti galimybę studentams pasiekti numatytus socialinio darbo studijų rezultatus, leisti jiems atlikti savo profesines funkcijas praktikoje.

32. Dėstymo ir studijavimo didaktinė samprata turi aprėpti įvairių dėstymo ir studijavimo metodų lankstų taikymą, ieškant integruotų didaktinių sprendimų ir siekiant, kad studentai įgytų teorinių žinių ir išlavintų specialiuosius, socialinius ir asmeninius, taip pat ir tiriamuosius gebėjimus.

33. Dėstymo ir studijavimo metodų pasirinkimas turi užtikrinti studento pasirinktos studijų krypties gebėjimų ugdymo (įgijimo) galimybes. Vieni studijų metodai reguliuoja dėstytojo veiklą, kiti – studijų atrankos medžiagą, treči – pačią studentų savarankišką veiklą, studijas. Studijų procese gali būti taikomi įvairūs studijų metodai:

33.1. gnoseologiniai, nukreipti į pažintinių gebėjimų ugdymą ir žinių suteikimą (pažinimo, žinių perteikimo akademinėse pratybose), žinių suvokimo metodai (pasakojimas, pokalbis, iliustravimas, demonstravimas, stebėjimas, mokymasis bendradarbiaujant, situacijų modeliavimas). Šie metodai dažniausiai realizuojami, pasirenkant paskaitos formą;

33.2. veiklinamieji, nukreipti į specialiųjų, taip pat socialinių ir asmeninių gebėjimų ugdymą (diskusija, tiriamoji veikla, individualūs arba grupiniai darbai ar projektai, imitavimas, minčių lietus). Šie metodai įprastai realizuojami per pratybas ir seminarus nedidelėse grupėse;

33.3. savarankiškas studijas stimuliuojantys metodai (refleksija, atvejo analizė, problemų sprendimas, imitacija, pažintiniai žaidimai, mokymasis mokant kitus, mokymasis iš patirties, supervizija, individualios problemų paieškos, kontrolės ir savikontrolės metodai);

33.4. tiriamojo pobūdžio metodai (informacijos paieška, refleksija, informacijos analizė ir sintezė, atliktos veiklos analizė, konkretaus tyrimo metodo taikymas, duomenų interpretacija ir kita.) yra savarankiškų studijų pagrindas;

33.5. kontrolės ir savikontrolės metodai sudaro savarankišką metodų grupę - metodai, kurie garantuoja dėstytojui ir studentams profesinio pasirengimo grįžtamąją informaciją. Šie metodai leidžia studentui atlikti nuodugnesnius taikomojo pobūdžio tyrimus, realizuojamus per kursinį ir baigiamąjį darbą.

34. Studijavimas turi būti susietas su moksliniais tyrimais ir jų sklaida praktikoje, vykdoma, pasirenkant tokias formas kaip: moksliniai-praktiniai seminarai, studentų tyrimai, vykdomi praktikos institucijose (dalyvaujant institucijos projektuose, rengiant baigiamuosius darbus), pristatant absolventų baigiamųjų darbų rezultatus praktikos vietose, studentų, dėstytojų ir praktikų bendros publikacijos ir pranešimai mokslinėse konferencijose.

35. Dėstymas ir studijavimas turi užtikrinti būsimų socialinių darbuotojų, atitinkančių darbo rinkos poreikius, parengimą, todėl reflektiviųjų gebėjimų ugdymas studijų programose sudaro galimybę teorijos ir praktikos ryšio plėtotei (teoriniai kursai papildomi praktikumais, supervizijomis ar refleksijomis grįžtamajam ryšiui įtvirtinti); gerosios patirties sklaidai (studentai konferencijose ir praktikos vietose viešai pristato vykdytus projektus, teikia siūlymus praktikai organizuoti, išsako profesinius lūkesčius ir pasiekimus; absolventai dalijasi profesine patirtimi, teikia siūlymus studijų procesui tobulinti; socialinio darbo profesionalai ir socialiniai partneriai dalyvauja diskusijose apie profesinės veiklos turinio tobulinimą).

36. Vertinimo sistema turi aprėpti įvairius vertinimo metodus, leidžiančius stebėti studento pasiekimus siekiamų rezultatų aspektu, susietai vertinti teorines žinias ir praktinius gebėjimus.

37. Siekiant užtikrinti aktyvų studentų darbą per visą semestrą, gebėjimą taikyti teorines žinias praktikoje, objektyvų studijų rezultatų vertinimą, siūloma taikyti kaupiamąjį vertinimą (kaupiamasis balas). Formuluojuot vertinimo kriterijus, nurodomi slenkstinio lygmens kriterijai, apibūdinantys pasiektą mažiausią privalomą rezultatą, leidžiantys parašyti studentui mažiausią teigiamą įvertinimą.

38. Grįžtamasis ryšys tarp visų studijų proceso dalyvių suteikia galimybę nuolatos tirti ir apmąstyti bendradarbiavimo studijų procese (auditorijoje ir praktikos vietoje) efektyvumą ir numatyti studijų tobulinimo perspektyvą. Siekiant užtikrinti studijų kokybę, tęstinumą ir nuolatinį, reguliarių studentų mokymąsi, labai svarbus veiksmingas grįžtamasis ryšys, kuris pasiekiamas įvairiomis grįžtamojo ryšio užtikrinimo formomis, taip pat ir suteikiant studentui galimybę refleksijos būdu įsivertinti, kokių studijų rezultatų jis pasiekė.

V SKYRIUS

STUDIJŲ PROGRAMŲ VYKDYMO REIKALAVIMAI

39. Reikalavimai socialinio darbo bakalauro ir magistro studijų programų dėstytojams yra šie:

39.1. visose studijų programų pakopose socialinio darbo studijų krypties dalykus gali dėstyti asmenys, turintys dėstomą studijų dalyką atitinkančios studijų ar mokslo krypties ne žemesnį kaip magistro arba jam arba jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją; visi studijų krypties

dalykų dėstytojais dėstomą dalyką turi sieti su socialinio darbo problematika, teorines žinias iliustruoti socialinio darbo veiklos pavyzdžiais;

39.2. ne mažiau kaip pusė socialinio darbo krypties dalykus dėstančio akademinio personalo turi turėti ne žemesnį kaip socialinio darbo magistro kvalifikacinį laipsnį arba jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją;

39.3. socialinio darbo krypties dalykų – socialinio darbo teorijoms, metodams, intervencijoms ar gilesnei socialinio darbo krypties specializacijai skirtų dalykų, reikalingų, įgyjant kompetencijas dirbti su asmeniu, grupe, bendruomene (išskyrus praktiką), dėstytojais turi turėti socialinio darbo magistro kvalifikacinį laipsnį arba jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją ir socialinio darbo srities mokslinių tyrimų ar praktinės veiklos patirtį;

39.4. praktikos vadovai aukštojoje mokykloje turi turėti ne žemesnį kaip socialinio darbo magistro kvalifikacinį laipsnį arba jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją ir ne mažesnę kaip trejų metų socialinio darbo dalykų dėstymo ir praktinės socialinio darbo veiklos patirtį.

40. Rekomenduojama, kad ne mažiau kaip 15 procentų koleginių studijų programos studijų krypties dalykų apimties turėtų dėstyti mokslininkai, turintys mokslo daktaro laipsnį, atliekantys socialinio darbo krypties tyrimus, skelbiantys jų rezultatus moksliniuose leidiniuose ir dalyvaujantys nacionaliniuose ir tarptautiniuose socialinio darbo moksliniuose ir praktiniuose renginiuose. Ne mažiau kaip 50 procentų studijų programos dėstytojų turėtų turėti ilgesnę nei 3 metų praktinio darbo dėstomo dalyko srityje patirtį.

41. Universitetinėse pirmosios pakopos studijose ne mažiau kaip pusė socialinio darbo krypties dalykų apimties turi dėstyti mokslininkai, turintys mokslo daktaro laipsnį, atliekantys socialinio darbo krypties tyrimus, skelbiantys jų rezultatus moksliniuose leidiniuose ir dalyvaujantys nacionaliniuose ir tarptautiniuose socialinio darbo moksliniuose renginiuose.

42. Ne mažiau kaip 80 procentų (arba 60 procentų, kai socialinio darbo studijų programa orientuota į praktinę veiklą) antrosios pakopos visų studijų dalykų dėstytojų turi turėti mokslo daktaro laipsnį, iš jų ne mažiau kaip 60 procentų (arba 40 procentų, kai socialinio darbo studijų programa orientuota į praktinę veiklą) krypties dalykų dėstytojų mokslinės veiklos kryptis turi atitikti jų dėstomus dalykus. Jeigu studijų programa orientuota į praktinę veiklą, iki 40 procentų socialinio darbo krypties dalykus dėstančių dėstytojų gali būti praktikai, per pastaruosius 7 metus įgiję ne trumpesnę kaip 3 metų dėstomus specialiuosius dalykus atitinkančią profesinės veiklos patirtį. Programų, orientuotų į praktinę veiklą, specialiųjų dalykų dėstytojams šiame punkte nurodytoji profesinės veiklos patirtis yra būtina. Ne mažiau kaip 20 procentų studijų krypties dalykų apimties antrosios pakopos studijose turi dėstyti profesoriaus pareigas einantys dėstytojai.

43. Visų pakopų socialinio darbo studijos baigiamos baigiamuoju darbu (projektu).

44. Baigiamasis profesinio bakalauro darbas (projektas) turi atskleisti studento gebėjimą analizuoti socialinio darbo praktikos atvejus, numatyti socialinių paslaugų plėtros galimybes įstaigoje ar bendruomenėje. Baigiamasis darbas turi būti pagrįstas žiniomis ir gebėjimais, įgytais studijuojant, atskleisti programos tikslus atitinkančius gebėjimus. Baigiamuoju darbu (projektu) studentas turi parodyti žinių ir supratimo lygį, gebėjimą analizuoti pasirinktą temą, vertinti kitų asmenų anksčiau atliktus socialinio darbo krypties (ar šakos) darbus, savarankiškai mokytis ir atlikti socialinio darbo krypties (ar šakos) į praktiką orientuotus empirinius tyrimus, aprašyti savo atliktą praktinį-tiriamąjį darbą, aiškiai ir pagrįstai formuluoti išvadas ir rekomendacijas socialinio darbo praktikai tobulinti.

45. Baigiamasis pirmosios pakopos darbas (projektas) turi būti pagrįstas savarankiškais taikomaisiais tyrimais, žinių taikymu arba parengtas kaip projektas, atskleidžiantis programos tikslus atitinkančius gebėjimus. Baigiamuoju darbu (projektu) bakalauras turi parodyti žinių ir supratimo lygį, gebėjimą analizuoti pasirinktą temą, vertinti kitų asmenų anksčiau atliktus socialinio darbo krypties (ar šakos) darbus, savarankiškai mokytis ir atlikti socialinio darbo krypties (ar šakos) tyrimus, aprašyti savo atliktą tiriamąjį darbą, aiškiai ir pagrįstai formuluoti tyrimų išvadas ir rekomendacijas pagal aukštosios mokyklos patvirtintus reikalavimus.

46. Baigiamasis antrosios pakopos darbas turi būti pagrįstas savarankiškais moksliniais tiriamaisiais ar taikomaisiais tyrimais, žinių taikymu arba parengtas kaip projektas, atskleidžiantis

programos tikslus atitinkančius gebėjimus. Baigiamuoju darbu (projektu) magistrantas turi parodyti žinių ir supratimo lygį, gebėjimą analizuoti pasirinktą temą, vertinti kitų asmenų anksčiau atliktus nacionalinius ir tarptautinius socialinio darbo krypties (ar šakos) darbus, savarankiškai mokytis ir atlikti socialinio darbo krypties (ar šakos) tyrimus, pateikti tyrimo rezultatų interpretacijas, aprašyti savo atliktą tiriamąjį darbą, aiškiai ir pagrįstai formuluoti tyrimų išvadas ir rekomendacijas pagal universiteto patvirtintus reikalavimus.

47. Rekomenduojama, kad ne mažiau kaip 50 procentų pirmosios pakopos universitetinių studijų programos baigiamųjų darbų komisijos narių turi turėti mokslo daktaro laipsnį. Kai vertinamas koleginių studijų programos baigiamasis darbas, bent vienas baigiamųjų darbų komisijos narys turi turėti mokslo daktaro laipsnį. Ne mažiau kaip vienas komisijos narys turi būti iš kitos aukštosios mokyklos, rengiančios socialinio darbo specialistus, ir ne mažiau kaip vienas – socialinių partnerių atstovas. Komisijos pirmininkas turi būti iš kitos institucijos.

48. Socialinio darbo studijų programą organizuojantis padalinys turi turėti pakankamai materialųjų ir informacinių išteklių studijų programai kokybiškai vykdyti. Kad studijų programa vyktų sėkmingai, rekomenduojama tokia materialioji bazė:

48.1. higienos ir darbo saugos reikalavimus atitinkančios auditorijos, aprūpintos šiuolaikine garso ir vaizdo aparatūra;

48.2. rekomenduojamos specialios patalpos (su stumdomais baldais, įranga), tinkamos darbui grupėse, bendravimo įgūdžiams lavinti ir panašiai;

48.3. pakankamas skaičius kompiuterių su tekstų, kiekybinių ir kokybinių duomenų apdorojimo ir inovatyviomis mokymo programomis;

48.4. bibliotekose ir skaityklose turi būti pakankamas kiekis studijų programai įgyvendinti reikalingos mokslinės literatūros, vadovėlių, metodinių leidinių, žurnų ir kitų leidinių lietuvių ir užsienio kalbomis. Bibliotekos turi būti aprūpintos kompiuteriais su internetinio ryšio prieiga prie tarptautinių duomenų bazių;

48.5. su studijomis susijusi informacija (studijų planai, dalykų sandai, tvarkaraščiai ir panašiai) pateikiama viešai aukštosios mokyklos interneto svetainėje;

48.6. turi būti specialiųjų poreikių studentams pritaikytų programų (regos, klausos, judėjimo negalią turintiems asmenims).

49. Socialinio darbo praktika yra integrali ir privaloma socialinio darbo studijų dalis.

50. Rekomenduojama, kad profesinės veiklos praktikos apimtis koleginių studijų programose būtų ne mažesnė kaip 30, o universitetinių pirmosios pakopos studijų programose – ne mažesnė kaip 20 kreditų. Magistrantūros studijų programose, atsižvelgiant į studijų programos pobūdį, profesinės veiklos praktikai turi būti skiriama ne mažiau kaip 5 kreditai.

51. Socialinio darbo praktika, organizuojama vadovaujantis aukštosios mokyklos parengta socialinio darbo profesinės veiklos praktikos organizavimo tvarka.

52. Rekomenduojama, kad visose studijų pakopose ne mažiau kaip 15 procentų praktikos laiko turi būti skiriama individualioms ir grupinėms refleksijoms ar supervizijoms, konsultacijoms.

53. Praktikos organizavimo procese turi būti sudaromos sąlygos mokymuisi iš patirties, susiejant profesinę veiklą, ugdymą ir asmenybės augimą.

53.1. Pirmosios pakopos studijose praktika turi būti palydima praktikos atvejų analizės grupinėmis pratybomis, kurias veda dėstytojas, turintis supervizoriaus pasirengimą. Pratybų metu studentai reflektuoja praktinius atvejus, dalijasi patirtimi, kritiškai svarsto savo praktikos procesą, atsižvelgdami į studijų ir praktikos organizacijose kontekstus. Rekomenduojama, kad grupinės pratybos būtų vykdomos ne didesnėse kaip 12 studentų grupėse.

53.2. Antrosios pakopos studijose praktika turėtų būti palydima individualiomis ar grupinėmis supervizijomis, kurias veda profesionalus supervizorius (socialinio darbo magistro kvalifikacinį laipsnį arba jam arba jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją įgijęs asmuo, kuris taip pat yra pabaigęs ne mažiau kaip 2 metų trukmės supervizijos mokymo programas, atitinkančias Europos supervizorių nacionalinių asociacijų asociacijos (ANSE) priimtus mokymo programos standartus). Supervizijų paskirtis yra praktikos konsultavimas, dėmesį sutelkiant į praktines situacijas, jų struktūrines ir institucines prielaidas ir į šių situacijų lemiamą praktikos dalyvių

sąveiką. Supervizijos metu atsižvelgiama į santykių, profesinę, organizacijos ir lauko dinamiką. Grupinės supervizijos turi vykti ne didesnėse kaip 12 studentų grupėse.

53.3. Rekomenduojamas reflektyvus praktikos užduočių pobūdis (dienoraščio rašymas, refleksyvi praktikoje įgytos patirties analizė praktikos ataskaitoje ir kita).

54. Praktikos organizavimo procese realizuojama bendradarbiavimo su socialiniais partneriais idėja:

54.1. praktikos vadovai institucijoje ar organizacijoje yra įtraukiami į praktikos užduočių turinio ir praktikos organizavimo tobulinimo procesą;

54.2. pirmosios pakopos studijose praktikos vadovai institucijose ar organizacijose turi turėti socialinio darbo studijų krypties magistro kvalifikacinį laipsnį arba jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją arba jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją ir ne mažesnę kaip trejų metų praktinės socialinio darbo veiklos patirtį;

54.3. aukštoji mokykla atsakinga už mokymų praktikos vadovams institucijose organizavimą ir turi siekti bendradarbiavimo kokybės, socialinio darbo teorijos ir praktikos plėtotės integralumo.

55. Socialinio darbo praktikos užduotys parenkamos profesionalumo augimo kryptimi, siejant studento akademinį pasirengimą su praktinės veiklos kompetencija. Socialinio darbo praktika bakalauro studijų programose organizuojama taip, kad studentas per studijų laikotarpį susipažintų su įvairiomis paslaugomis teikiančiomis institucijomis ir galėtų ugdyti profesines kompetencijas, pradėdamas nuo stebėjimo iki savarankiško funkcijų atlikimo, prižiūrint priimančios organizacijos paskirtam praktikos vadovui.

56. Studentas turi būti skatinamas dalyvauti savanoriškoje veikloje įvairiose socialinėse įstaigose ar projektuose nuo pat studijų pradžios, taip skatinant studentus nuolat tobulinti gebėjimus.

57. Aukštoji mokykla turi pasiūlyti studentams galimų praktikos vietų sąrašą. Šis sąrašas pagal galimybes turi būti sudarytas, remiantis pasirašytais bendradarbiavimo sutartimis. Studentas, suderinęs su mokymo įstaiga, praktikos vietą gali susirasti pats. Pasirinkus instituciją praktikai, sudaroma trišalė sutartis tarp studento, aukštosios mokyklos ir praktikos institucijos.

VI SKYRIUS

PASIEKTŲ STUDIJŲ REZULTATŲ LYGMENŲ APIBŪDINIMAS

58. Pasiektų studijų rezultatų lygmenų apibūdinimas apibrėžia reikalavimus absolventų teorijos išmanymui ir praktiniams įgūdžiams, siejant juos su studijų pasiekimų lygmeniu ir galima akademinė ir (ar) profesinė karjera.

59. Skiriami šie socialinio darbo absolventų studijų pasiekimo lygmenys: slenkstinis (minimalūs reikalavimai), tipinis (standartiniai, vidutiniai reikalavimai) ir puikus (aukštesni nei vidutiniai reikalavimai). Slenkstinis lygmuo suprantamas kaip lygmuo, kurį turi pasiekti visi studentai, įgyjantys diplomą pirmojoje studijų pakopoje. Antrajai studijų pakopai (magistrantūrai) slenkstinis lygmuo netaikomas.

60. Slenkstinis lygmuo. Bazinis socialinio darbo studijų krypties supratimas. Atpažįstama, kokias žinias galima taikyti besikeičiančiose situacijose. Geba atlikti tyrimus pagal pateiktą metodologiją. Absolventas demonstruoja bazinius įgūdžius rengti tiriamuosius darbus. Absolventai gali paaiškinti, kaip taikomi socialinio darbo metodai, tačiau juos taikant praktikoje gali prireikti pagalbos. Specialieji gebėjimai gali būti tinkamai demonstruojami tipinėse ar tam tikrose konkrečiose praktinėse situacijose.

61. Tipinis lygmuo. Socialinio darbo studijų krypties supratimas yra geras, tačiau apsiriboja tuo, kas pateikiama programoje. Absolventai supranta, kokias žinias galima pritaikyti besikeičiančiose situacijose. Lengvai ir užtikrintai įgyja naujų žinių. Geba pagrįsti tyrimų metodologiją ir ją taikyti tyrimuose. Gali pademonstruoti, kaip taikyti socialinio darbo metodus. Demonstruojami geri specialieji gebėjimai. Bendrieji ir socialiniai gebėjimai yra geri ir atskleidžiami kasdienėje (profesinėje) veikloje.

62. Puikus lygmuo. Socialinio darbo studijų krypties supratimas yra išsamus, viršijantis tą informaciją, kuri suteikiama programos studijų metu. Žinios kritiškai ir lanksčiai taikomos besikeičiančiose situacijose. Naujų žinių įgyjama greitai ir užtikrintai. Atsižvelgdami į tiriamą reiškinį, absolventai geba pasirinkti tinkamiausią tyrimų metodologiją, ją išsamiai ir argumentuotai pagrįsti ir panaudoti tyrimuose. Savarankiškai parenka tinkamiausius pateiktai situacijai socialinio darbo metodus ir geba juos profesionaliai taikyti. Kūrybiškai pritaiko specialiuosius gebėjimus. Absolventai išsiskiria puikiais asmeniniais ir socialiniais gebėjimais, kurie taikomi kasdienėje (profesinėje) veikloje.
